

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI D'AGRICULTURA, ALIMENTACIÓ I MEDI AMBIENT

5162 *Reial decret 356/2015, de 8 de maig, pel qual es declara la situació de sequera en l'àmbit territorial de la Confederació Hidrogràfica del Segura i s'adopten mesures excepcionals per a la gestió dels recursos hídrics.*

La situació hidrològica en què estan els aprofitaments vinculats al transvasament Tajo-Segura i la capçalera del Tajo com a conseqüència de la falta de precipitacions durant el passat any hidrològic ocasiona que en l'actualitat no estiguin garantides les demandes d'aigua de la demarcació hidrogràfica del Segura.

En desplegament del que estableix l'article 27 del Pla hidrològic nacional, la demarcació hidrogràfica del Segura té implantat un Sistema Global d'Indicadors Hidrològics que permet preveure situacions de sequera.

Aquest sistema està aprovat per l'Ordre MAM/698/2007, de 21 de març, per la qual s'aproven els plans especials d'actuació en situacions d'alerta i eventual sequera en els àmbits dels plans hidrològics de conques intercomunitàries.

L'indicador d'estat del Sistema Global de la conca de la Segura, calculat segons la metodologia que descriu el pla especial d'actuació de la demarcació hidrogràfica del Segura, està a 15 de març de 2015 en situació de prealerta (0,427).

Aquest indicador d'estat del Sistema Global, que oscil·la entre 0 i 1, ha baixat en un any des del valor de 0,887 que presentava l'1 de març de 2014 fins al 0,460 esmentat, i manté una tendència descendent.

Aquest descens és conseqüència, entre d'altres, de la disminució de les aportacions interanuals que s'han produït en la capçalera de les conques del Segura i del Tajo, de manera que, si a la conca del Segura l'aportació interanual (la dels últims 365 dies) a data 1 de març de 2014 era de 752,2 hm³, el mateix dia d'aquest any 2015 és de només 381,0 hm³, fet que suposa una minva molt acusada, del 50%.

Per la seva part i pel que fa als regadius vinculats amb el transvasament Tajo-Segura, els usuaris del qual, d'acord amb les sentències del Tribunal Suprem de data 25 de novembre de 2002 i 24 de maig de 2013, ho són també de la conca del Segura atès que pertanyen a aquesta les aigües des que són transvasades, han vist reduïts els seus recursos disponibles, des dels 142,5 hm³ que es va acordar transvasar per a regadiu entre els mesos d'octubre i febrer de l'any 2014 als 94,5 hm³ de l'any hidrològic actual.

Aquesta situació ha estat causada perquè l'any hidrològic 2013/14 ha estat extremament sec i càlid des del punt de vista meteorològic, amb una precipitació en el conjunt de l'àmbit territorial de la Confederació de només el 42% del seu valor mitjà històric, com a conseqüència d'una pluviometria acumulada d'uns 153 mm sobre un valor mitjà anual de 365 mm.

Aquest fet ha agreujat el dèficit de recursos que hi ha a la conca del Segura, que amb pluviometria normal ja s'eleva a 480 hm³/any i que està associat a la sobreexplotació de les aigües subterrànies i a la infradotació dels cultius existents principalment en zones regables del transvasament Tajo-Segura, i ha dificultat la consecució dels objectius mediambientals per a les diferents masses d'aigua, en els terminis que preveu el Pla hidrològic de la demarcació.

La declaració de sequera en l'àmbit territorial de la Confederació Hidrogràfica del Segura es fa en aquest Reial decret en compliment del que disposa l'article 27 de la Llei 10/2001, del Pla hidrològic nacional, tenint en consideració l'estat dels subsistemes d'explotació de la demarcació.

Els plans especials d'actuació han significat un canvi substancial en la planificació i gestió d'aquests fenòmens naturals i estan servint de referència metodològica per a la declaració formal de les situacions de sequera a Espanya. El corresponent a la conca del

Segura ha estat i és, per tant, eficaç en la detecció de situacions d'escassetat i ha permès activar, amb suficient antelació, la posada en marxa programada d'actuacions de prevenció i la mitigació dels seus impactes per minimitzar el deteriorament del domini públic hidràulic.

La situació de sequera pluviomètrica i hidrològica existent a la conca del Segura obliga, d'una banda, a adoptar mesures temporals que permetin un increment de l'aigua disponible, amb la mobilització de recursos no assignats d'aigües subterrànies i procedents de la dessalinització, i de l'altra, a adoptar les mesures administratives necessàries que permetin la reducció de pèrdues en el sistema i l'augment del control dels volums utilitzats. Així mateix és necessari buscar un equilibri entre els aprofitaments i la protecció de les masses d'aigua i aplicar per a això les mesures correctores que siguin necessàries.

Amb aquest finalitat, l'article 58 del vigent text refós de la Llei d'aigües, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, faculta el Govern per adoptar, mitjançant un reial decret i en circumstàncies de sequeres extraordinàries, com les que es donen actualment en el territori de la Confederació Hidrogràfica del Segura, les mesures que siguin necessàries en relació amb la utilització del domini públic hidràulic, tot i que hagi estat objecte de concessió, per a la superació de circumstàncies de necessitat, urgència, anòmales o excepcionals.

Adicionalment l'article 23 de la normativa del Pla hidrològic de la demarcació del Segura, aprovat pel Reial decret 594/2014, d'11 de juliol, possibilita un incompliment temporal dels objectius ambientals, com a conseqüència del deteriorament temporal de l'estat de les masses d'aigua quan, entre d'altres, es produeixi una situació de sequera prolongada.

D'acord amb això, aquest Reial decret persegueix dotar l'Administració hidràulica dels instruments normatius que li permetin procedir a l'ordenació i protecció dels recursos hídrics de la manera més convenient per a l'interès general, en el marc de les previsions contingudes en el conjunt de disposicions que conformen la legislació d'aigües espanyola.

Per a això, s'atorga als òrgans rectors de la Confederació Hidrogràfica del Segura un elenc de facultats extraordinàries, entre les quals destaquen, d'una banda, l'autorització a la Junta de Govern de la Confederació Hidrogràfica per modificar les condicions d'utilització del domini públic hidràulic sigui quin sigui el títol legal que hagi donat lloc a aquesta utilització i per establir les mesures que siguin necessàries per a la distribució justa i racional dels recursos disponibles, i s'adopten mesures puntuals encaminades a la incorporació i assignació temporal de recursos al sistema global d'explotació.

De l'altra, s'habilita l'organisme de conca perquè acordi la realització o perquè imposi l'execució de les actuacions que siguin necessàries per gestionar millor els recursos hídrics.

Els procediments vinculats a l'execució del Reial decret es declaren d'urgència, a l'empara del que estableix l'article 50 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i al mateix temps, se simplifiquen els tràmits per modificar les condicions d'utilització del domini públic hidràulic, element central per garantir l'eficàcia d'aquesta regulació excepcional, i s'assegura en tot cas la necessària participació i audiència dels interessats.

Finalment i perquè totes aquestes mesures puguin ser realment eficaces, el període d'aplicació d'aquest Reial decret s'estén des de la seva entrada en vigor fins al 31 de desembre de 2015.

La realització d'obres i altres actuacions tècniques que siguin necessàries com a conseqüència de la declaració de sequera que estableix aquest Reial decret s'han de finançar d'acord amb la normativa vigent.

En l'elaboració d'aquest Reial decret s'ha escoltat la Confederació Hidrogràfica del Segura.

En virtut d'això, a proposta de la ministra d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, amb l'aprovació prèvia del ministre d'Hisenda i Administracions Públiques, d'acord amb el

Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres a la reunió del dia 8 de maig de 2015,

DISPOSO:

Article 1. Objecte i àmbit territorial.

Aquest Reial decret, que es dicta a l'empara del que disposen l'article 58 del text refós de la Llei d'aigües, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, i l'article 27 de la Llei 10/2001, del Pla hidrològic nacional, declara la situació de sequera prolongada en l'àmbit territorial de la Confederació Hidrogràfica del Segura i té per objecte establir les mesures administratives excepcionals per gestionar els recursos hídrics que permetin pal·liar la situació actual d'escassetat d'aigua en què està aquest àmbit territorial.

Les mesures a adoptar depenen de l'evolució de la sequera al llarg de l'any 2015, i se'n fa el seguiment a través dels indicadors d'estat hidrològic que defineixen els plans especials d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera a les conques intercomunitàries, aprovats segons l'Ordre MAM/698/2007, de 21 de març.

Article 2. Atribucions de la Junta de Govern i del president de la Confederació Hidrogràfica del Segura.

1. La Junta de Govern ha de constituir una Comissió Permanent presidida pel president de la Confederació Hidrogràfica, i de la qual han de formar part el comissari d'Aigües, el director tècnic, el cap de l'Oficina de Planificació Hidrològica, un representant de cadascun dels ministeris d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient i d'Indústria, Energia i Turisme, un representant de cada comunitat autònoma el territori de la qual estigui situat en l'àmbit de la Confederació Hidrogràfica i un representant per a cadascun dels grups d'usuaris de proveïment i aprofitaments energètics i dos per al grup dels de regadiu.

Els representants es designen entre els que integren cada grup dins de la Junta de Govern, a proposta de la majoria dels integrants de cadascun dels grups. El president de la Confederació Hidrogràfica ha de nomenar el secretari de la Comissió d'entre els seus membres.

Així mateix, participen a la Comissió Permanent, amb veu però sense vot, un representant de les associacions i organitzacions de defensa d'interessos ambientals, dos de les organitzacions sindicals i empresarials més representatives i un de les entitats locals el territori de les quals coincideixi totalment o parcialment amb el de la demarcació hidrogràfica, designats pel president de la Confederació Hidrogràfica, a proposta dels grups respectius que formen part del Consell de l'Aigua de la demarcació.

2. Correspon a la Junta de Govern i, si s'escau, a la Comissió Permanent:

a) Reduir les dotacions en el subministrament d'aigua dels aprofitaments que es vegin afectats per la falta de recursos i que siguin necessàries per racionalitzar la gestió i l'aprofitament dels recursos hídrics.

b) Modificar els criteris de prioritat per a l'assignació de recursos als diferents usos de l'aigua, respectant en tot cas la supremacia de l'ús consignat a l'article 60.3.1r del text refós de la Llei d'aigües, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol.

c) Modificar temporalment les assignacions i reserves que preveu la normativa del Pla hidrològic de la demarcació hidrogràfica del Segura, aprovat pel Reial decret 595/2014, d'11 de juliol.

d) Acordar la substitució de la totalitat o de part dels cabals concessionals per altres d'origen diferent i de qualitat adequada per a l'ús al qual està destinat, per racionalitzar l'aprofitament del recurs i donar compliment al règim de cabals ecològics que estableix el Pla hidrològic.

e) Modificar les condicions fixades en les autoritzacions d'abocament, per protegir la salut pública, l'estat dels recursos i el medi ambient hídric i el dels sistemes terrestres associats.

3. Es pot admetre una situació de deteriorament temporal de l'estat d'una o diverses de les masses d'aigua sota les condicions i els requeriments que per a les situacions de sequera prolongada estableix l'article 23 de la normativa del Pla hidrològic de la demarcació hidrogràfica del Segura.

4. La Presidència de la Confederació Hidrogràfica del Segura queda facultada per:

a) Adoptar totes les mesures que siguin necessàries per al compliment eficaç dels acords adoptats per la Junta de Govern o per la Comissió Permanent.

b) Acordar la realització o imposar l'execució de les obres de control o de mesura de cabals i d'evolució de les masses d'aigua subterrània que siguin necessàries per gestionar millor els recursos.

Article 3. Tramitació dels procediments afectats per l'aplicació de les mesures excepcionals.

1. La tramitació dels procediments afectats per l'aplicació de les mesures excepcionals que preveu aquest Reial decret té caràcter d'urgència, de conformitat amb el que preveu l'article 50 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. En virtut d'això, tots els terminis que preveuen aquests procediments queden reduïts a la meitat, amb les excepcions que indica l'article esmentat.

2. La tramitació dels procediments de modificació en les condicions d'utilització del domini públic hidràulic s'ha d'efectuar de la manera següent:

a) El procediment l'ha d'iniciar d'ofici l'òrgan competent, fet que s'ha de notificar als interessats.

b) L'informe i l'elaboració de la proposta de modificació s'ha de fer per part de la Comissaria d'Aigües.

c) L'audiència als interessats es redueix al termini de cinc dies.

d) L'aprovació de la proposta correspon al president de la Confederació i la resolució ha de ser motivada.

e) La Presidència de la Confederació Hidrogràfica ha d'adoptar les mesures necessàries per fer efectiva la resolució de modificació de les condicions d'utilització del domini públic hidràulic.

3. La resolució adoptada determina la modificació de les condicions d'utilització del domini públic hidràulic durant la vigència d'aquest Reial decret, sense perjudici de la possibilitat de revocació. Quan es produeixi una modificació de cabals que generi perjudicis a uns aprofitaments a favor d'altres, els titulars beneficiats han de satisfer la indemnització oportuna i correspon a l'organisme de conca, en defecte d'acord entre les parts, determinar-ne la quantia, tal com estableix amb caràcter general l'article 55.2 del text refós de la Llei d'aigües.

Article 4. Règim excepcional dels contractes de cessió de drets d'usos d'aigua en l'àmbit de la demarcació hidrogràfica del Segura.

El titular del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, a l'empara del que disposa l'article 67.2 del text refós de la Llei d'aigües, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, pot autoritzar, amb caràcter temporal i excepcional, cessions de drets d'ús d'aigua que no respectin l'ordre de preferència definit en el Pla hidrològic, i s'ha de respectar en tot cas la supremacia de l'ús de proveïment.

Article 5. Posada en servei i execució de sondejos.

1. D'acord amb l'article 55 del text refós de la Llei d'aigües, la Presidència de la Confederació Hidrogràfica queda facultada per autoritzar la posada en marxa, per compte propi o d'altri, de qualsevol sondeig, disposi aquest d'una instal·lació elevadora o no, que

permeti l'aportació provisional de nous recursos, així com la seva assignació entre els diferents usuaris. Aquesta facultat inclou la posada en servei de sondejos existents o l'execució d'altres de nous en la mesura en què siguin imprescindibles per obtenir els cabals suficients amb els quals es puguin satisfer les demandes més urgents i per aportar recursos per al manteniment del règim de cabals ecològics en els rius i les zones humides, fixat en la normativa del Pla hidrològic.

La seva explotació no ha de suposar una minva en la qualitat actual de les aigües circulants pels cursos que les faci inadequades per als usos als qual es destinen i s'han de deixar d'utilitzar quan desapareguin les condicions d'escassetat i en tot cas quan finalitzi el termini de vigència del Reial decret i en cap cas poden generar nous drets concessional.

Les extraccions s'han d'efectuar d'acord amb el que estableixen les diferents declaracions ambientals recaigudes i han d'incloure un programa de seguiment dels impactes generats, de manera que, en cas que se'n generin més dels autoritzats, es paralitzin. Tot això per assegurar que les actuacions no comprometen els fins, ni l'assoliment dels objectius mediambientals que fixa el Pla hidrològic de la demarcació.

2. La utilització d'obres hidràuliques per a la captació i el transport de les aigües subterrànies fins als llocs d'aplicació, finançades a càrrec de l'Estat, porta implícit l'abonament, pels qui que en siguin beneficiats, de la tarifa d'utilització corresponent, d'acord amb el que disposa l'article 114.2 del text refós de la Llei d'aigües, que ha d'anar destinada a compensar els costos d'inversió suportats i al manteniment, la conservació i l'explotació de les instal·lacions.

3. La tramitació dels procediments necessaris s'ha de dur a terme en els termes que preveu l'article.

4. En cas que la posada en servei i execució de sondejos comporti algun cost, aquest es finançaria amb càrrec als crèdits ordinaris de la mateixa Confederació Hidrogràfica.

Article 6. *Utilització de recursos procedents de la dessalinització d'aigua de mar.*

1. La Presidència de la Confederació Hidrogràfica queda facultada per autoritzar amb caràcter temporal i durant la vigència d'aquest Reial decret la utilització i aplicació de recursos procedents de la dessalinització d'aigua de mar, sempre que hi hagi la conformitat del titular de la instal·lació i no estiguin assignats o no se'n prevegi la utilització immediata, amb destinació a l'atenció dels usos i les demandes existents.

Aquesta autorització ha de ser sotmesa al control previ de la Direcció General de l'Aigua en els casos en què l'atorgament de la seva concessió sigui competència del Ministeri, pel fet que es refereix a instal·lacions de dessalatge que tinguin el caràcter d'obres d'interès general de l'Estat.

2. La utilització d'aquestes aigües, quan siguin produïdes o conduïdes per instal·lacions finançades per l'Estat, porta implícit l'abonament per part dels beneficiats de la tarifa d'utilització corresponent a la seva generació i transport fins als llocs d'aplicació, que ha d'incloure els costos d'inversió, manteniment, conservació i explotació.

3. La tramitació dels procediments necessaris s'ha de dur a terme en els termes que preveu l'article 3.

Article 7. *Utilització dels volums aportats als embassaments de defensa contra avingudes.*

1. La Presidència de la Confederació queda facultada, en els termes que preveu l'article 33.5 de la normativa del Pla hidrològic de la demarcació hidrogràfica del Segura, per autoritzar la utilització dels volums laminats que en episodis de pluges es rebin amb caràcter ocasional en els embassaments de defensa contra avingudes, per alleujar dèficits puntuals i satisfer usos prioritaris.

2. La utilització de les infraestructures de laminació i el transport de les aigües fins als llocs d'aplicació, finançades a càrrec de l'Estat, porta implícit l'abonament, pels qui en

siguin beneficiats, de la tarifa d'utilització corresponent, que ha d'anar destinada a compensar els costos d'inversió suportats i al manteniment, la conservació i l'explotació de les instal·lacions.

3. La tramitació dels procediments necessaris s'ha de dur a terme en els termes que preveu l'article 3.

Article 8. *Posada en servei d'instal·lacions de dessalobració d'aigües subterrànies.*

1. La Presidència de la Confederació queda facultada durant el període de sequera, per autoritzar la utilització amb caràcter temporal i durant la vigència d'aquest Reial decret d'instal·lacions de dessalobració d'aigües subterrànies, com a suport i complement a una dotació escassa. L'autorització està condicionada a la recollida i evacuació de les salmorres al mar, així com a totes les altres condicions que puguin imposar les administracions competents.

2. Les sol·licituds d'autorització per a la utilització d'instal·lacions de dessalobració han de fer constar totes les dades necessàries per a l'adopció de la resolució corresponent i han d'anar acompanyades d'un croquis detallat o projecte justificatiu de les obres de presa, del punt previst per a l'evacuació del rebuig generat i de la resta de les instal·lacions, així com d'una memòria descriptiva en què s'ha de justificar el volum a dessalinitzar d'acord amb el dret a l'aprofitament de les aigües subterrànies del qual es disposi.

Article 9. *Utilització d'infraestructures de l'Estat.*

1. Per dur a terme les mesures que preveu aquest Reial decret, s'autoritza la utilització de les infraestructures de l'Estat que siguin necessàries per a la conducció dels nous recursos fins a les seves zones d'aplicació, incloses aquelles la gestió de les quals correspon a la Mancomunitat de Los Canales del Taibilla; si s'escau, és aplicable el que preveu l'article 72 de la Llei d'aigües per als contractes de cessió de drets a l'ús privatiu de les aigües formalitzats entre els usuaris de la demarcació hidrogràfica del Segura.

2. La nova utilització no pot condicionar l'ús al qual es destinen en l'actualitat, que té caràcter prioritari i porta implícit l'abonament, pels qui en resultin beneficiats, de la tarifa d'utilització corresponent a l'article 114.2 del text refós de la Llei d'aigües, que ha d'anar destinada a compensar els costos d'inversió suportats i al manteniment, la conservació i l'explotació de les instal·lacions.

Article 10. *Relacions amb les delegacions del Govern.*

La Presidència de la Confederació Hidrogràfica ha de comunicar als delegats del Govern en les comunitats autònomes afectades per aquest Reial decret les actuacions que s'hagin de dur a terme amb la finalitat d'aconseguir el compliment de les mesures que s'hi contenen.

Disposició addicional primera. *Despesa pública.*

1. La creació i el funcionament de la Comissió Permanent de Sequera s'han d'atendre amb els recursos assignats als òrgans administratius i organismes públics que s'hi representen; per tant no han de suposar cap increment de la despesa pública.

2. Les mesures que inclou aquesta norma no poden suposar un increment de dotacions ni de retribucions, ni d'altres despeses de personal.

Disposició addicional segona. *Subordinació de les mesures que es puguin adoptar al Pla hidrològic de la demarcació hidrogràfica del Segura.*

El que disposen els articles 2.2 a 9 d'aquest Reial decret s'entén sense perjudici que cap de les mesures a adoptar en la seva aplicació no es pot apartar de la regulació general de les situacions de sequera prolongada que preveuen els articles 23.1.a), 26, 48, 56 i la taula XI.1 de l'annex XI del Pla hidrològic de la demarcació hidrogràfica del Segura

aprovat pel Reial decret 594/2014, d'11 de juliol, ni pot alterar la preferència en les actuacions que aquest Pla preveu com a límits i actuacions a respectar o portar a terme en casos de sequera prolongades, excepte que se'n motivi adequadament la insuficiència o la impossibilitat d'emprendre-les amb caràcter urgent.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara de l'article 149.1.22a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat competència exclusiva en matèria de legislació, ordenació i concessió de recursos i aprofitaments hidràulics quan les aigües discorrin per més d'una comunitat autònoma.

Disposició final segona. *Habilitació normativa.*

Es faculta la ministra d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient per dictar les disposicions necessàries per al desplegament i l'execució d'aquest Reial decret.

Disposició final tercera. *Vigència temporal.*

Aquest Reial decret té vigència fins al 31 de desembre de 2015.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor el mateix dia de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 8 de maig de 2015.

FELIPE R.

La ministra d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient,
ISABEL GARCÍA TEJERINA